

právo žalobců tím, že žalovaný v prvních čtyřech dnech čtvrtletí, jak nižšími soudy zjištěno, složenek nedostal a jimi platiti nemohl, neboť měl dle nájemní smlouvy povinnost do prvních čtyř dnů čtvrtletí nájemné zaplatiti, při čemž bylo nerozhodno, jakým způsobem tak učiní. Věděl, komu má platiti a kolik nájemné činí, a měl tedy do 4. října 1926 zaplatiti; nemohl-li tak učiniti složenkami, které ho, jak nižší soudy zjistily, nedošly, měl, chtěl-li vyhověti smluvní povinnosti, učiniti tak osobně nebo poslem u pokladny banky H., což by ho při rychlém spojení elektrickou drahou nebylo stálo ani zvláštní námahy, ani přílišného času, ani znatelného nákladu. Námitka, že vedlejší poplatky, které bylo současně zaplatiti, byly proměnlivé výše, může se, jak správně dovodil již odvolací soud, týkati pouze poplatků za čišění domu atd., jichž včasné nezaplacení, poněvadž poplatky ty nespadají pod pojem nájemného, nebylo by skytalo žalobcům práva k výpovědi, a měl proto žalovaný, chtěl-li se uchrániti výpovědi, zaplatiti nájemné aspoň bez těchto poplatků. Okolnost, že žalovaný zaplatil složenkami poštovního šekového úřadu, teprve dne 13. října 1926, avšak ještě před notářskou výpovědí, — jako den zaplacení platí den 13. října 1926, v který bylo placeno šekovému úřadu jakožto plnomocníku věřitelů, kteří doručením složenek úřad ten označili za svého zmocněnce — nemohla ho uchrániti výpovědi, neboť výjimečná ustanovení o právu, zaplatiti nájemné do 24 hodin po upomínce (§ 1 odst. (2) čís. 1) a že zaplacení nájemného před skončením soudního jednání zachraňuje nájemníka před výpovědí pro včasné nezaplacení nájemného (§ 4 odst. (3) zákona o ochr. náj.), platí právě jen pro byty, těšící se ochraně zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. a nikoli pro byty volně vypověditelné. V dovolání zmíněné výklady komentáře Krainze-Ehrenzweiga o včasnosti zaplacení, stalo-li se krátký čas po projití lhůty, avšak ještě před výpovědí, týkají se pouze práva k okamžitému zrušení poměru nájemního podle §u 1118 obč. zák. a nevztahují se na případ souzený. Rozhodnutí čís. 569 sb. n. s. týká se prodlení toliko jednodenního, které se po jedenáct let opakovalo a mlčky bylo trpěno, tudíž na tento případ rovněž se nehodí. Že upomínka o zaplacení nájemného nikterak neznamená vzdání se nároku na dání výpovědi, dovodil správně již soud odvolací a odkazuje se tu na jeho správné a zákonu odpovídající důvody.

Čís. 7019.

Usnesení prvního soudu, jímž nařídil cizozemci, učinivšímu podání v jazyku menšinovém, by je ve lhůtě podal v jazyku státním, jest opatřením procesním, do něhož jest přípustným rekurs.

Byl-li cizozemec, učinivší podání v jazyku menšinovém, zastoupen advokátem, dlužno vzhledem k §u 4 (1) jazykového nařízení podání odmítnouti, předpisu §u 85 c. ř. s. nelze tu použiti ani obdobně.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1927, R II 372/26.)

Žalobce podal svým právním zástupcem žalobu v německém jazyku sepsanou, soud první stolice (okresní soud ve Znojmě) nařídil rok k ústnímu jednání. Při tomto roku bylo zjištěno, že žalobce jest říšskoněmeckým příslušníkem, načež zástupce žalované navrhl odmítnutí žaloby jako nezpůsobilé k zahájení zákonného projednávání, protože žalobce jest zastoupen advokátem a žaloba je sepsána v jiném jazyku než státním. Zástupce strany žalující opřel se tomuto návrhu, tvrdě jednak, že nevěděl, že žalobce je říšskoněmeckým příslušníkem, jednak, že žalobce je příslušníkem národa, jehož členové jako státní občané Čsl. republiky požívají v obvodu krajského soudu ve Znojmě práv kvalifikované menšiny a příslušníci jinostátní tohoto jazyka mají totéž právo, jako zdejší příslušníci mimostátního jazyka; v nejnepříznivějším případě nutno prý zástupci strany žalující povolití lhůtu k podání žaloby v jazyku státním. Soud první stolice udělil zástupci žalobce čtrnáctidenní lhůtu k podání žaloby v jazyku státním a v důvodech uvedl, že tvrzení zástupce žalobcova, že mu nebylo známo, že žalobce jest příslušníkem říšskoněmeckým, není ničím vyvráceno, an žalobce bydlí ve Znojmě, byl tedy jeho zástupce toho domnění, že jde o příslušníka Čsl. republiky a jen, kdyby to byl věděl, musela by žaloba býti odmítnuta. Re k u r s n í s o u d žalobu odmítl. D ů v o d y: Žalobce je říšskoněmeckým příslušníkem, není tedy podle čl. 14 vládního nařízení ze dne 3. února 1926, čís. 17 sb. z. a n. příslušníkem národní a jazykové menšiny po rozumu zákona čís. 122 sb. z. a n. na rok 1920 a citovaného nařízení a není účasten práv, jež má tato menšina, k níž přísluší pouze státní občané Čsl. republiky. Podání na soudy smí tedy činiti jen v jazyku státním. Žalobce jest zastoupen právním zástupcem a tento zástupce podal za něho žalobu sepsanou v jazyku německém; jde tedy zřejmě o případ, o němž jedná bod 3. (článek 4.) citovaného nařízení a v takovém případě jest možným pouze jediné vyřízení: odmítnutí žaloby, protože se nehodí, by o ní bylo po zákonu zahájeno jednání. Nejde na tom, zda bylo právnímu zástupci známo, že jeho strana jest příslušníkem cizího státu čili nic; fakt, že jde o cizího státního příslušníka a že podání za něho bylo učiněno jeho právním zástupcem, jsou objektivními předpoklady pro postup podle čl. 4. (bod 3.) cit. nař. a nelze z něho připustiti výjimky, zvláště když by způsobem takovým, jak se to stalo zde, byla dána možnost k obcházení zákona; ostatně následky nestihají zákonného zástupce, nýbrž stranu. Soud první stolice pochybil tedy, postupoval-li tak, jak to stanoví čl. 4. cit. nař. v bodě 1., který upravuje postup soudu v případě, že strana není právním zástupcem zastoupena, pročez bylo stížnosti vyhověno a rozhodnuto, jak se stalo. Podotýká se, že nejde o opatření podle §§ 84, 85 c. ř. s., kde by samostatný opravný prostředek byl vyloučen, nýbrž o opatření ve smyslu citovaného nařízení. Sporů po rozumu §u 95 a násl. cit. nař., o němž by bylo rozhodovati dohlédacímu úřadu, tu však není, neboť není tu stížnosti strany, že bylo porušeno její jazykové právo. Byť i bylo tu zapotřebí přihlížeti k ustanovením cit. nařízení, jde přece jen o stížnost podle §u 514 c. ř. s., o které rozhodovati přísluší soudu rekursnímu.

Nejvyšší soud dovolací rekurs, pokud se týkal použití jazyka a přísudku útrat, odmítl, v dalším mu nevyhověl.

D ů v o d y:

Pokud žalobce dovozuje, že mu přísluší jazykové právo vyhrazené příslušníkům národní a jazykové menšiny, nemůže nejvyšší soud rozhodnouti o dovolacím rekursu vzhledem k ustanovení §u 7 jazyk. zákona a čl. 96 prov. nař., na něž rekurent sám poukazuje. Po této stránce byl dovolací rekurs odmítnut.

Dovolací soud zabýval se věcí dále jen potud, pokud rekurent v podání vytýká, že rekursní soud vůbec rozhodl o rekursu žalovaného a že změnil jazykové opatření soudu první stolice, učiniv jiné, a navrhuje, by usnesení rekursního soudu bylo zrušeno a to i co do útratového rozhodnutí. Po této poslední stránce jest opravný prostředek vyloučen podle §u 528 c. ř. s. Další opatření nebylo však rozhodnutím soudu o užití jazyka, neboť otázku tu řešil soud první stolice, učiniv opatření vytčené v čl. 4 první odstavec prov. nař. Tím rozhodl, že žalobce není příslušníkem národní a jazykové menšiny ve smyslu čl. 14 prov. nař., čemuž, pokud je ze spisů patrné, žalobce, podrobiv se soudnímu opatření, neodporoval a to ani podle čl. 96 druhý odstavec prov. nařízení. Nemohl tudíž rekursní soud rozhodnouti o užití jazyka, což by bylo ovšem nepřijatelné, nýbrž rozhodl jen o oprávněnosti opatření, jež učinil procesní soud o dalším postupu podle čl. 4 a 19 druhý odstavec prov. nařízení. K tomu byl rekursní soud zajisté oprávněn, ježto šlo o opatření rázu formálního a ne jazykového, nebylo to opatření jazykovým, jak je označuje rekurent. neboť otázka užití jazyka byla již právoplatně rozřešena soudem první stolice. Soud tento, rozhodnuv spor o užití jazyka tím, že odepřel žalobci právo jednati německy, musil nutně uvažovati o dalším postupu ve sporu, ježto nemohl jednati na základě žaloby, jež podle jeho rozhodnutí měla býti, ale nebyla podána v jazyku státním. Civilní řád soudní nemá ustanovení pro tento případ, mohl tudíž soud řídit se jedině ustanovením čl. 4 a 19 jazyk. nařízení, jehož předpisy, pokud jde o řízení sporné, je proto uznati za doplněk civ. řádu soudního. Podle ustanovení toho mohl uvažovati jedině o tom, zda jest žalobce zastoupen advokátem čili nic, a v onom případě nemohl jinak, než odmítnouti žalobu. Postupem soudcovským, příčícím se tomuto předpisu, porušeno bylo procesní právo druhé strany, jež byla oprávněna domáhati se odmítnutí žaloby, když soudce tak neučinil z moci úřední. Oprávnění toto, mající ovšem v tomto případě význam jen co do nároku na náhradu útrat, může míti rozhodující význam ve sporu, kde podání žaloby jest možné jen do určité lhůty, takže odmítnutím žaloby po uplynutí této lhůty zaniká vůbec žalobní právo. Žalovaná strana nemá v tomto případě práva stížnosti podle čl. 96 jaz. nař., ježto nebylo porušeno její jazykové právo, odepření práva rekursu podle §u 514 c. ř. s. znamenalo by pro ni odepření práva vůbec. Soud první stolice učinil neprávem opatření vytčené v čl. 4 první odstavec prov. nař., jež obsahuje předpis podobný ustanovení §§ 84 a 85 c. ř. s., ne

však s nimi totožný, ježto neupírá straně zvláštní rekurs, jak to činí § 85 c. ř. s. poslední věta. Nelze proto tohoto předpisu použití ani obdobně, ježto jazykové nařízení nepřipouští obdoby s jinými ustanoveními, jež nepřihlížela k právu jazykovému, mimo to byla by žalovaná strana zkrácena tím, že žaloba nebyla odmítnuta, tudíž ve svém právu, což zajisté nebylo úmyslem zákonodárce, jenž vyhnul se vůbec citaci §§ 84 a 85 c. ř. s. Není tudíž napadené usnesení rekursního soudu opatřením jazykovým ve smyslu §u 7 zák. po příp. čl. 96 nař., ježto netýká se ve skutečnosti užití jazyka, byť rekursní soud se otázkou tou nepřímou zabýval, nýbrž rozhoduje jen o procesním opatření, jež učinil soudce první stolice na základě svého právoplatného rozřešení jazykového sporu. Byl tudíž rekursní soud oprávněn rozhodnouti o rekursu do usnesení soudu první stolice. Rekurent nenapadá usnesení rekursního soudu proto, že by neodpovídalo předpisu čl. 4 jaz. nař., nenavrhuje jeho změny, nýbrž navrhuje jedině zrušení jeho jako nepřípustného jazykového opatření, kterémuž návrhu nebylo možno vyhověti z důvodů shora uvedených.

Čís. 7020.

Za vnučené správy domu jest dlužník (majitel domu) oprávněn domáhati se žalobou na nájemníku, by nepřekročoval práv, jež mu přísluší podle nájemní smlouvy.

Vlastník domu není povinen, ponechati nájemníku užívání zařízení svého domu (na př. elektrického zařízení), které si nájemník při uzavření nájemní smlouvy nevymínil.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1927, Rv I 1825/26.)

Majitel domu, jenž byl nuceně spravován, domáhal se na nájemníku, by ustal odebíratí bezplatně elektrický proud z elektrického vedení v žalobcově domě. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce shledává dovolatel mylným názor odvolacího soudu, že žalující vlastník domu, na který byla uvalena vnučená správa, může žalovati o opomenutí bezplatného odběru elektrického proudu z elektrického zařízení v domě (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Nelze mu přisvědčiti. Povinného neobmezuje vnučená správa dále, než sahá její účel. Jest mu zabráněno vykonávati jen ona oprávnění, jež zavedením vnučené správy přešla na správce a s jeho právy se nesnášejí. Správce nabývá práv, spravovati nemovitost, bráti z ní užitky a výnos a konati právní jednání, potřebná ku provedení vnučené správy (§ 109 ex. ř.). Na smlouvu nájemní nemá vnučená správa vlivu (§ 111 ex. ř.). Protože